можливість поширення за межі тексту, бути об'єднаними всередині інших текстів чи містити посилання на інші тексти. Всі ці особливості накладають відбиток на мову, і разом з ознаками, властивими усній і письмовій формі мови, роблять мову Інтернету справжнім третім засобом спілкування. З'являється особливий мережевий етикет, стиль, що допускає помилки, змішання латиниці і кирилиці, абревіатури, використання транслітерації тощо. Приміром, відоме граматичне правило написання іменників у німецькій мові з великої літери в мережевих форумах і чатах нехтується, і вже нікого це не дивує. Чи у процесі спілкування у чаті новий співрозмовник може не вітатись, бо навіть у методичній літературі, інструкціях щодо користування певними Інтернет-ресурсами, які передбачають онлайн спілкування, вказується, що не обов'язково вітатися.

Отже, Інтернет, як особливе комунікативне середовище і як сфера реалізації мови, приніс з собою нові способи спілкування, стереотипи мовної поведінки, нові форми існування мови. За визначенням німецького дослідника Бера, сила й інтенсивність впливу інтернету на суспільство і на вокабуляр сучасної німецької мови дозволяє німецьким лінгвістам говорити про новий етап у розвитку німецької мови. Початковий ступінь розвитку цього етапу пропонується позначати "E-Hochdeutsch". Компонент "E" означає для німецької мови епоху електронних комунікацій, комп'ютера і нових засобів масової інформації, яка почалася в другій половині XX століття. Крім того, "E-Hochdeutsch" може характеризувати також німецьку мову під впливом світової мови – англійської [6].

Вивчення іноземної мови поза мовним середовищем – надзвичайно складний процес, і від модератора цього процесу, тобто викладача, залежить ступінь оволодіння мовою тих, хто навчається. Враховуючи явище інтерференції усного та письмового мовлення, виходячи з потреби інтеркультурологічного та комунікативного спрямування сучасних занять, викладач має відповідно налаштовувати практичні заняття: включати в заняття більше автентичного усного мовлення (аудіо- та відеотексти), більше часу виділяти практиці усного мовлення (діалоги, полілоги, дискусії, рольові ігри тощо) з обговоренням усних помилок та акцентуванням уваги на різниці висловлювань і лексичного матеріалу усного та письмового мовлення. Саме такі заняття спроможні підготувати майбутніх фахівців до міжкультурного діалогу у діловій сфері, що сприятиме швидкому та ефективному досягненню фахівцями їх професійних завдань.

ЛІТЕРАТУРА

1. Булаховский Л. А. Курс русского литературного языка: В 2-х т. / Л. А. Булаховский. – К. : Рад. школа, 1952–1953. – Т.1. – 410 с.
2. Гумбольдт В. Избранные труды по языкознанию / В. Гумбольдт. – М. : Прогресс, 1984. – 400 с.
3. Костомаров В. Г. Про розмежування термінів «усний» і «розмовний», «письмовий» і «книжковий» / В. Г. Костомаров // Проблеми сучасної філології. – М., 1965. – 176 с.
4. Словник української мови: в 11 томах. – Том 9, 1978. – С. 350.
5. Соссюр Ф. Труды по языкознанию / Ф. Соссмюр. – М. : Прогресс , 1977. – 689 с.
6. Bär J. A. Deutsch im Jahr 2000. Eine sprachhistorische Standortbestimmung / J. A. Bär // Thema Deutsch. Band 1. Die deutsche Sprache zur Jahrtausendwende. Sprachkultur oder Sprachverfall? Dudenverlag – Mannheim, Leipzig, Wien, Zürich, 2000
7. Challert D. L. Analyses of differences between written and oral language Center for the Study of Reading, Technical Report / D. L. Challert, G. M. Kleiman, A. D. Rubin. – No. 29, 197.
8. Crystal D. Language and the Internet / D. Crystal. – Cambridge : University press, 2001. – 272 p.
9. Havelock E. A. Kursbuch Medienkultur: die maßgeblichen Theorien von Brecht bis Baudrillard / Claus Pias; Joseph Vogl; Lorenz Engell; Oliver Fahle; Britta Neitzel. – Stuttgart : Dt. Verl.-Anst., 1999. – S. 81–94.
10. Language interference and methods of its overcoming in foreign language teaching // B. Lekova Trakia Journalof Sciences. – Vol. 8, Suppl. 3, pp 320–324, 2010 Copyright © 2009 Trakia University Availableonlineat: http://www.uni-sz.bg
11. Ong W. : Oralität und Literalität. – Wiesbaden :Springer VS, 1982. – S. 295 // https://books.google.com.ua/books?id=_s-9CwAAQB AJ&pg= PR7&lpg= PR7&dq=Walter+Ong:+Oralit%C3%A4t+und+Literalit%C3%A4t,+1982,&source
12. Schwitalla J. Gesprochenes Deutsch. Eine Einführung / Schwitalla J. – Berlin, 1997. – 246 s.

УДК 81'243:378.4

Кузнєцова О. О.,
к. філос. н., доцент кафедри іноземних мов
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

ВИКОРИСТАННЯ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВИЩОМУ НЕМОВНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

У статті розглядається доцільність використання тестового контролю під час викладання іноземної мови в немовному ВНЗ. Висвітлюються його переваги порівняно з традиційними методами діагностики та вимірювання знань. Доводиться, що тестування є інструментом контролю за якістю навчання і викладання.

Ключові слова: *тест, тестове завдання, контроль, викладання, знання.*

Кузнецова О. О. Использование тестового контроля при изучении иностранного языка в неязыковом вузе. *В статье рассматривается целесообразность использования тестового контроля при преподавании иностранного языка в неязыковом вузе. Освещаются его преимущества по сравнению с традиционными методами диагностики и измерения знаний. Доказывается, что тестирование является инструментом контроля качества обучения и преподавания.*

Ключевые слова: *тест, тестовое задание, контроль, преподавание, знания.*

Kuznietsova O. The using of the test control in foreign language teaching at non-linguistic University. *The article deals with the expediency of using the test control in foreign language teaching at non-linguistic University. Its advantages over traditional methods of diagnosis and measurement of knowledge are highlighted. It is proved that the test control is an effective tool of monitoring the quality of learning and teaching.*

Key words: *test, test task, control, teaching, knowledge.*

З метою відповідності новому Закону України «Про вищу освіту» і державним вимогам щодо змісту та рівня підготовки випускників вищих навчальних закладів країни зростає необхідність вільного володіння усною та письмовою іноземною мовою. Змінюється парадигма вищої освіти, відбувається оптимізація навчального процесу, що в свою чергу, вимагає вдосконалення методики викладання іноземних мов. Таким чином, актуальність розробки і використання тестових завдань у вищих немовних навчальних закладах зумовлена модернізацією освітнього процесу в Україні та поширенням інформаційного простору. Тестування як метод широко використовується в навчальних закладах світу протягом тривалого часу для тренувального, проміжного і підсумкового контролю знань, а також для навчання і самопідготовки студентів. Сучасні методисти та педагоги при розробці тестових завдань використовують Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти [2]. Тестування, що проводяться у вищих навчальних закладах, готують студентів до складання іспитів з IELTS, TOEFL, BEC, ESP, FCF, ESOL, PTE та інших на знання англійської мови. Вітчизняні та зарубіжні дослідження доводять, що без використання тестів сучасний процес навчання не може бути ефективним. Контроль знань з мови, умінь і навичок студентів є необхідністю. Над проблемою складання та використання тестів працюють такі сучасні науковці, як С. Ю. Ніколаєва, І. В. Коломієць, Е. Г. Кириленко, О. П. Петращук, О. Г. Поляков, М. Е. Брейгіна, Х. Дуглас Браун, Дж. Хант, М. Гронланд та інші.

Мета і завдання дослідження – дослідити особливості тестового контролю, визначити роль тестових завдань у процесі вивчення англійської мови у вищому немовному навчальному закладі за обмеженої кількості аудиторного часу, надати методичні поради та рекомендації викладачам для підготовки студентів до тестування.

Для оптимізації навчального процесу у вищих немовних навчальних закладах ми вважаємо необхідним якомога ширше і частіше використовувати тестування. Тест відокремлюється від контрольної роботи чітким вимірюванням та характеризується обмеженістю в часі для виконання кожного завдання. Як показує багаторічний досвід іноземних і вітчизняних викладачів, велику користь приносить перевірка знань одразу всіх студентів у формі тестів, оскільки вона є не тільки найбільш економною формою контролю, але й найоб'єктивнішим показником ступеня засвоєння мовного матеріалу порівняно з іншими видами індивідуальної перевірки.

На наш погляд, одним з основних пріоритетів тестування студентів у вищому навчальному закладі є процес оцінювання діяльності студента. Ця оцінка носить об'єктивний характер, не залежить від симпатій та антипатій викладача до студента, не принижує його людської гідності, дає реальну інформацію про знання, уміння та навички, набуті учасником тестування.

Слово «тест» в англійській мові означає «контроль, проба, іспит, експеримент, перевірка, випробування». У сучасній вітчизняній і зарубіжній науково-методичній літературі з лінгводидактичного тестування є досить багато визначень поняття «тест». За В. О. Коккотою, лінгводидактичним тестом називається підготовлений відповідно до певних вимог комплекс завдань, які пройшли попереднє випробування з метою визначення якісних показників і які дозволяють виявити в учасників тестування рівень їх мовної або комунікативної компетенції та оцінити результати тестування за заздалегідь встановленими критеріями [3]. Проаналізувавши визначення терміна «тест», ми виокремили те, що відрізняє його від нетестового завдання або контрольної роботи.

Сучасному тестуванню притаманні такі характеристики:

1. одні тести розробляються для певної дидактичної мети та спрямовані на конкретний об'єкт тестування, інші мають комплекс завдань з різних тем, вони складаються з частин, що відрізняються за напрямом і рівнем складності;
2. кожен тест проходить апробацію та корекцію перед його застосуванням;
3. тривалість тесту чітко регламентована;
4. тест має еталон відповідей, які гарантують об'єктивність перевірки результатів і піддаються кількісному та якісному оцінюванню і дають змогу визначити рівень сформованості мовних і мовленнєвих умінь;
5. відповіді тесту підлягають математичній обробці;
6. структура тесту не є сталою, а передбачає зміни.

Ці складники надають викладачеві змогу перевірити значний обсяг вивченого матеріалу малими порціями та діагностувати його опанування студентами.

Якість тесту характеризується такими показниками, як валідність, надійність і практичність. Надійність свідчить, наскільки послідовними є отримані результати учасниками тестування і визначає їх реальний рівень володіння іноземною мовою. **Надійний тест** виключає випадковість того чи іншого результату. **Валідність тесту** – це поняття, яке вказує на те, що саме тест вимірює і наскільки добре він це робить [1, с. 126]. Іншими словами, валідність означає відповідність тестового завдання як інструмента об'єкта вимірювання. Використання тесту, який не призначений для певної мети, робить його невалідним. Ще одним не менш важливим показником є **економічність**. Ця характеристика передбачає мінімальні витрати часу і зусиль на організацію проведення тестування і простоту перевірки відповідей та визначення результатів.

Тести складаються з частин, що визначають рівень іншомовних знань, навичок і вмінь, які вимагають певної вербальної або невербальної реакції учасника у читанні, аудіюванні та письмі.

Тести, які використовуються у вищому навчальному немовному закладі, бувають таких видів за метою застосування:

1. Вступні (Placement Tests) або діагностуючі тести (Diagnostic Tests) для визначення рівня знань студентів з англійської мови, які вступили на перший курс. Результати таких тестів використовуються тільки орієнтовано, щоб правильно розмістити студентів в групах відповідно до їх рівня знань.

2. У межах будь-якої методики навчання іноземної мови застосовуються поточні контрольні тести (Progress Tests). Вони поділяються на тести, які контролюють розуміння прочитаного (Reading Comprehension), вільне спілкування (Communicative Competence) і культурологічні знання (Cultural Knowledge)

3. Констатуючі тести включають тести навчальних досягнень і тести загального володіння іноземною мовою. Для перевірки сформованості граматичних навичок та умінь використовують тести навчальних досягнень, метою яких є визначення рівня знань студентів у процесі оволодіння іншомовною компетенцією. Такі тести складаються у точній відповідності до програми або засвоєного навчального матеріалу і використовуються для здійснення поточного, рубіжного і підсумкового контролю (Final Tests) [3, с. 4].

4. Менше використовуються прогностичні тести (Prognostic Test), які дозволяють виявити наявність у досліджуваних здібностей до вивчення іноземних мов [5].

Тести також вирізняються за видом контролю сформованості мовної та мовленнєвої компетенції студентів:

1. Тести поточного контролю (з граматики та лексики).
2. Тести рубіжного контролю, проводяться після вивчення тем наприкінці семестру.
3. Тести підсумкового контролю, проводяться наприкінці навчального року.
4. Тести заключного контролю, проводяться в кінці курсу навчання дисципліни «Іноземна мова».

Тести поточного контролю є тематичними тестами, що застосовуються після завершення роботи над певною темою. Вони включають лексичні та граматичні тестові завдання, тести на перевірку вмінь читання та аудіювання, а також тести на перевірку навичок і вмінь письма. Метою цього контролю є отримання об’єктивної інформації про рівень засвоєння студентами матеріалу та доцільності і ефективності застосування тих чи інших методів і прийомів навчання в межах теми, що вивчалася. Найважливішими складниками поточного контролю є зворотний зв’язок «feedback» і корегувальна функція. Тести поточного контролю дозволяють спостерігати за ефективністю і продуктивністю навчального процесу і своєчасно вносити зміни та корективи.

Головними складниками рубіжного контролю є оціночна та прогнозуюча функції, які, в свою чергу, встановлюють мету рубіжного контролю – отримання об’єктивних і точних результатів опанування студентами лексичного та граматичного матеріалу з предмета «Іноземна мова» за конкретний відрізок навчального процесу. Успішні результати цього контролю висвітлюють спільну роботу студента і викладача та продуктивність їх співпраці. Незадовільні результати тесту вказують на недоліки процесу та допомагають визначити шляхи їх подолання.

Вимоги до тесту, який застосовується під час рубіжного контролю: стандартизованість; узагальненість матеріалу з охопленням усіх вивчених тем; збільшення обсягу тесту порівняно з поточними; структура тесту повинна містити усі види мовленнєвої діяльності; завдання тесту можуть розрізнятись за рівнем складності, але повинні мати інтегрований характер, який передбачає перевірку навичок і вмінь студентів з різних видів мовленнєвої діяльності за певний період часу.

Тести підсумкового і заключного контролю проводяться в кінці семестру та наприкінці вивчення курсу «Англійська мова». Головними функціями підсумкового і заключного контролю, як і рубіжного, є оціночна та прогнозуюча функції. Метою підсумкового або заключного контролю є отримання точних результатів і навчальних здобутків студентів з предмета «Іноземна мова» за період вивчення дисципліни.

Вимоги до тестів підсумкового і заключного контролю схожі на вимоги до тестів рубіжного контролю, але охоплюють весь матеріал, вивчений протягом курсу навчання дисципліни.

Необхідно звернути увагу на проведення тестового контролю і дотримуватися чітких правил:

1. Тестовий контроль має проводитись регулярно та охоплювати всіх студентів.
2. Формулювання тестових завдань має бути ясне, однозначне, легко зрозуміле, коротке, послідовне та відповідати рівню тесту.
3. Обсяг метеріалу має бути достатньо репрезентивним, але не надто великим.
4. Тестові завдання мають функціонувати незалежно один від одного.

Згідно з загальноєвропейськими рекомендаціями, матеріал, що використовується для тестів, має бути автентичним, оптимальним, цікавим, пізнавальним, актуальним, практичним і логічним.

Метою вивчення іноземних мов у ВНЗ є практичне володіння мовою, специфіка якого визначається майбутньою професійною діяльністю. У зв’язку зі зміною парадигми вищої освіти і її гуманістичного підходу до управління навчальним процесом застосування тестового контролю відповідає сьогоднішнім вимогам, оскільки не принижує людської гідності та показує реальну картину знань, умінь, навичок студентів і готує їх до майбутніх іспитів з IELTS, TOEFL, BEC, FCF та інших.

Тести є інструментом контролю за якістю навчання і викладання. Перевага тестів полягає у здатності глибше перевірити розуміння опрацьованого матеріалу, ніж за допомогою інших форм оцінювання знань студентів. Система тестування дозволяє покращити точність вимірювання зрозумілого матеріалу і забезпечує учасника тестування умовами, за яких він зможе максимально успішно продемонструвати своє володіння

навичками та вміннями іншомовного мовлення. Тести сприяють підвищенню мотивації студентів у вивченні іноземної мови та спонукають до постійного самовдосконалення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Анастази А. Психологическое тестирование: Пер. с англ.: В 2 кн. / А. Анастази. Под ред. К. М. Гуревича, В. И. Лубовского. – М. : Педагогика, 1982. – Кн. 1.
2. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Наук. ред. С. Ю. Ніколаєва. – К. : Ленвіт, 2003. – 273с.
3. Коккота В. А. Лингво-дидактическое тестирование / В. А. Коккота. – М.: Высшая школа, 1989. – 117 с.
4. Петращук О. П. Як розробити тест з іноземної мови: практичні поради / О. П. Петращук // Іноземні мови в навчальних закладах. – 2003. – № 4. – С. 44–47.
5. http://www.definition-of.com/Prognostic+Test
6. Михайличенко О.В. Методика викладання суспільних дисциплін у вищій школі: Навчальний посібник. / Вид. друге. Доп. та перероблене. – Суми, СумДПУ, 2009. – 122 с.

УДК801.671:57:81'367.2

Стрілецька С. В.,
Білоцерківський національний аграрний університет

АНАЛІЗ ТИПОЛОГІЇ ТЕКСТІВ З ПОЗИЦІЇ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОГО АНАЛІЗУ

У статті розглянуто стилістичний аналіз тексту як складник процесу перекладацького аналізу. Уточнено поняття «функціональний стиль мови» як систему взаємопов'язаних мовних засобів, які слугують певній меті комунікації.

Встановлено, що у традиційній стилістиці не існує єдиної класифікації функціонального стилю мови. Натомість, проведений аналіз дозволив виділити суттєві для перекладознавства тексти, а саме: науковий, діловий, публіцистичний, художній. Детально розглянуто класифікацію та особливості кожного із зазначених текстів.

Такий підхід дозволяє вивчити таку значущу категорію, як когезія, оскільки саме вона уможливлює існування тексту як цілісного структурно-семантичного утворення.

Ключові слова: *перекладацький аналіз, стилістичний аналіз тексту, функціональний стиль мови, наукові тексти, ділові тексти, публіцистичні тексти, художні тексти.*

Стрелецкая С. В. Анализ типологии текстов с позиции переводческого анализа. *В статье рассмотрен вопрос стилистического анализа текста как составляющей процесса переводческого анализа.*

Уточнено понятие «функциональный стиль речи» как система взаимосвязанных языковых средств, которые служат определенной цели коммуникации.

Установлено, что в традиционной стилистике не существует единой классификации функционального стиля языка. При этом проведенный анализ позволил выделить существенные для переводоведения тексты, а именно: научный, деловой, публицистический, художественный. Детально рассмотрена классификация и особенности каждого из упомянутых текстов.

Такой подход позволяет изучить такую важную категорию, как когезия как доминантную характеристику текста; именно когезия дает возможность тексту существовать как целостному структурно-семантическому образованию.

Ключевые слова: *переводческий анализ, стилистический анализ текста, функциональный стиль речи, научные тексты, деловые тексты, публицистические тексты, художественные тексты.*

Striletska S. V. Text typology analysis with a view on translation analysis. *Text typology analysis as the part of the process of translation analysis is highlighted in this article. The notion «the functional style of the language» as the system of correlated language means which serve a certain purpose is defined more precisely.*

It has been emphasized that in the traditional linguistics there is no united classification of the functional style of the language. The analysis done allowed to distinguish those texts which are considered to be essential for translation study. They are scientific texts, business texts, publicistic texts and artistic texts.

Further studying of such important category as cohesion can be perspective as it provides the existence of the text as integral structural and semantic formation.

Key words: *translation analysis, stylistic text analysis, functional style of the language, scientific texts, business texts, publicistic texts and artistic texts.*

Адекватний письмовий переклад неможливо здійснити без відповідного перекладацького аналізу вихідного текстового матеріалу [6, с 4].

Перший складник процесу перекладу передбачає виявлення у тексті повторень як лексико-семантичного засобу забезпечення когезії в тексті, створення сітки вузлів лексико-семантичного зв'язку, встановлення "семантичного ядра" шляхом визначення центральних і маргінальних речень, за M. Hoey (1991). Перекладацький аналіз тексту включає також його стилістичний аналіз [6, с. 4–5].